

Bitwa o polską duszę

Historia - Historia

PONIEDZIAŁEK, 31 SIERPNIĄ 2009 07:02

ŹRÓDŁO/AUTOR WALDEMAR ŻYSZKIEWICZ

Prawda historyczna o minionym stuleciu, dla Polaków korzystna, inne narody może zawstydząć. Dlatego warto ją zachować dla przyszłych pokoleń. Nikt za nas tego nie zrobi.

To będzie jednak spore wyzwanie, ponieważ - jak zauważa prof. Ewa Thompson - w dwudziestym pierwszym wieku kultywowanie pamięci stało się wielkim biznesem. Same gołe fakty nie wystarczą, aby zainteresować, a tym bardziej przekonać światowe audytorium. Współcześnie, w epoce wszechobecnego marketingu, faktem trzeba nadać rangę wydarzenia, a potem zrzęcznie zarekomendować je opinii publicznej. Dziś ważne jest to, o czym się mówi w mediach, pisze w sieci, pokazuje w telewizji.

I ten wygrywa, kto zdola, nawet wbrew faktom, narzucić innym własną wykładnię historii powszechnej.

Powszechny wyścig o pamięć

W debacie publicznej zachodu wciąż dominują stare postimperialne czy mocarstwowe interpretacje, a w dzisiejszej humanistyce bardziej od argumentów liczy się prestiż ośrodka naukowego, obecność w mediach, obfitość rozdawanych grantów. Środkowoeuropejski, w tym [polski punkt widzenia w pamięci publicznej jednoczącej się Europy jest praktycznie nieobecny](#) - sygnalizuje Ewa Thompson.

Jako przykład, może posłużyć karykaturalna wykładnia polskiej świadomości historycznej, jaką przeprowadziła Aleida Assman, niemiecka uczona, specjalizująca się w problematyce tworzenia wspólnej pamięci europejskiej. Otóż, prof. Assman podczas międzynarodowej konferencji (Waszyngton, 2006) powiedziała, że Polska, zgodnie z kultywowanym od stuleci przeświadczeniem o byciu Chrystusem narodów, wciąż uważa się wyłącznie za ofiarę... Typowa mieszanka paternalizmu i niewiedzy? To także, ale z czytelną intencją wezwania Polaków jako narodu do rachunku sumienia za „katolicki antysemityzm”. Trudno nie dostrzec tu związku z uparciem ponawianym w światowych mediach sformułowaniem o „polskich obozach koncentracyjnych”, czy późniejszą już tezą o m.in. polskim pomocnictwie w zagładzie. Zwłaszcza jeśli się pamięta, że niemiecka uczona pragnie właśnie holokaust uczynić „centralnym momentem historii Europy”. Całą Europę, a nie tylko Niemiec.

Pakt Hitler-Stalin

Tym bardziej należy docenić najnowsze oświadczenie blisko stu pięćdziesięciu wpływowych postaci niemieckiego życia publicznego, które w kwestii winy i odpowiedzialności za drugą wojnę światową - nie stroniąc od nazwania ani jej przyczyn, ani określenia późniejszych tragicznych konsekwencji - piszą:

„Przyczyną podziału oraz trwającego ponad cztery dekady komunistycznego zniewolenia Europy Środkowo-Wschodniej była druga wojna światowa. Dlatego ze wstydem i smutkiem pamiętamy o dniu 1 września 1939 roku, kiedy to narodowosocjalistyczne Niemcy napadły na Polskę. Osiem dni wcześniej Niemcy i Związek Sowiecki podpisały bezduszny niemiecko-sowiecki pakt, na mocy którego oba totalitarne państwa podzieliły między sobą kraje nadbałtyckie oraz Polskę, Finlandię i Rumunię”.

Znamienny wydaje się fakt, że inicjatorzy oświadczenia - Marianne Birthler, kierująca Urzędem ds. Akt Stasi, oraz filozof i publicysta Wolfgang Templin - oboje żyli w NRD, więc skutków podziału Europy Środkowo-Wschodniej, doświadczyli na własnej skórze.

Dwóch okupantów, dwie okupacje

Nasz kraj poniósł w wojnie ogromne straty: osobowe, terytorialne, materialne. Ale także niewymierne: duchowe, moralne, kulturowe. Te wszechstronne rany zadane Polakom oraz brak elit, częściowo wymordowanych przez obu okupantów, a częściowo zmuszonych do emigracji, z pewnością ułatwiły zainstalowanie w Warszawie obcego reżimu na blisko pół wieku. I tylko tą obcą władzą, działającą w interesie władców Kremla, można wytłumaczyć fakt, że mimo siedemdziesięciu lat, jakie minęły od napaści na Polskę, nie dysponujemy wciąż pełną i definitywną wiedzą o stratach, poniesionych w latach drugiej wojny światowej.

Bez problemu można było określić straty terytorialne. Tuż przed wybuchem wojny, już z Zaolziem, powierzchnia II RP wynosiła niemal 390 tys. km kw. Natomiast „zaokrąglone” decyzjami Stalina, przy bierności aliantów, terytorium PRL obejmowało 312, 5 tys. km kw., co oznacza, że powierzchnia kraju w stosunku do okresu Dwudziestolecia zmniejszyła się

ZOBACZ RÓWNIEŻ

- Misterna gra Stalina o Europę
- "Sowietci wkroczyli..."
- „Musimy Polskę zmoc i usunąć”
- Antypolski skandal
- Churchill a Sowietci

NAJNOWSZE

- Powrót Wyklętych - dziś Ich święto
- Czas Apokalipsy 1914 –1918
- Rok gorących stołków
- I Konferencja Antykorupcyjna
- Daniel Czapiewski nie żyje
- Tusk miał Milewskiego i sztab zaufanych sędziów
- Polonia Christiana: Śpiochy w trupie czaszki, rajstopki z trumnami

NAJNOWSZE HUMOR

- Hit internetu. Amerykańscy dyplomaci i ich potyczki z językiem polskim. Zobacz video
- Szczur na Lachy
- Wiec „POparcia” dla ACTA i Tuska
- Nowa Platforma Obywatelska – już żyło się lepiej...
- Nowe pismo satyryczne wkrótce w kioskach!, fot. pinezki.eu
- 7 cudów Gierka a 7 cudów Tuska

NAJPOPULARNIEJSZE

- Gieorgij Gordin, komentarz z Rosji, W zabójstwie Kaczyńskiego widać styl Putina
- To mógł być zamach. Największe wątpliwości. Zaktualizowana wersja.
- aPOlityczni dziennikarze
- 7 cudów Gierka a 7 cudów Tuska
- Włoski uczony oburzony skandalicznym postępowaniem homoseksualistami
- Dzieci komuny - "Czerwone dynastie" III RP (część 1)
- Libia: to koniec Kaddafiego
- Zdjęcie z Putinem, które pograży Tuska?
- Świadectwo nawróconej modelki: Byłam w piekle
- Kryza i bajer
- Rok gorących stołków

PUBLICYSTYKA

- 23 Kwi, 2013 Czy Putin wypowiedział wojnę Amę
- 26 Mar, 2013 By kumplom żyło się lepiej
- 5 Mar, 2013 Jaka opozycja
- 2 Mar, 2013 Kryza i bajer

Informacje o plikach cookie

Ta strona używa plików Cookies. Dowiedz się więcej o celu ich używania i możliwości zmiany ustawień Cookies w przeglądarce. [Czytaj więcej...](#)

Zamknij

Ale już z wyliczeniem strat osobowych i materialnych, z wielu względów było znacznie trudniej. Po pierwsze, ze zrozumiałych względów władze Polski Ludowej położyły nacisk na straty z rąk niemieckich, lub mówiąc precyzyjniej - straty wojenne poniesione pod okupacją niemiecką. Czy to potrzebne rozróżnienie? Tak, żeby wskazać, że na terenach okupowanych przez III Rzeszę obywateli polskich, oprócz Niemców, mordowali także Ukraińcy i Litwini. Natomiast straty zadane polskiej ludności na terenach zajętych po 17 września 1939 przez Związek Sowiecki na długo stały się tematem tabu. Sprawę wyliczeń komplikowało ponadto przekonanie Sowieców, że „wyzwolonych spod jarzma pańskiej Polski” osób narodowości białoruskiej czy ukraińskiej nie traktowano wcale jako obywateli RP.

Pierwsze liczenie strat

Jak podaje dr Andrzej Chmielarz, w artykule Ekonomiczna eksploatacja ziem polskich w latach 1939-1945, „powołane po wojnie Biuro Odszkodowań Wojennych przy Radzie Ministrów na potrzeby żądań reparacyjnych przygotowało bilans strat materialnych Polski. Generalną wysokość strat majątkowych oszacowano na 38% wartości majątku narodowego. Straty w przemyśle sięgały ok. 50 proc. pierwotnych zdolności produkcyjnych. Na 21 tys. zakładów przemysłowych na ziemiach polskich w granicach sprzed 1939 roku uległo całkowitemu zniszczeniu 12, 7 tys. (60 proc.)”. Straty PKP, niemal całkiem zrujnowanych działaniami wojennymi, oszacowano na 84 proc.. Energetyka utraciła 65 proc. stanu posiadania, podobną wielkość strat odnotowano w przemyśle chemicznym czy poligraficznym.

Straty i szkody materialne, poniesione przez Polskę w drugiej wojnie światowej, wyszacowano w 1947 roku na około 50 mld dolarów (wg cen z roku 1939), co dziś odpowiadałoby kwocie przekraczającej 600 mld USD. Do tego, należałoby doliczyć - szacunki z roku 1990 - około 285 mld dolarów odszkodowań, dla 13 milionów obywateli RP (lub ich spadkobierców) z tytułu poniesionych strat indywidualnych.

Dr Chmielarz zauważa, że te wyliczenia odnoszą się tylko do strat spowodowanych zniszczeniami lub grabieżą, bez uwzględnienia uszczerbku majątku wynikłego z eksploatacji polskiej gospodarki przez okupantów w czasie wojny.

Niestety, z oczywistych względów politycznych wyliczenia Biura Odszkodowań Wojennych zupełnie pomijały straty spowodowane okupacją sowiecką i rabunkiem z lat 1944-1945.

Ilu z nas zabito

Najdotkliwsze w wymiarze egzystencjalnym i moralnym pozostają jednak straty ludzkie. Można tu wyróżnić bezwzględne straty osobowe, związane ze śmiercią poniesioną przez żołnierzy oraz cywilów podczas działań wojennych, oraz późniejszym mordowaniem ludności na terenach okupowanych, ale do kategorii strat ludzkich zalicza się również wszelkie, mocno zróżnicowane formy represji, jakim poddawano Polaków w czasie drugiej wojny światowej.

Paradoksem polskiej historii jest fakt, że po upływie siedemdziesięciu lat od wybuchu wojny nie znamy wciąż odpowiedzi na pytanie, ilu obywateli Rzeczypospolitej Polskiej zginęło między rokiem 1939 a 1945. Trzeba tu mówić raczej o ponurym żarciu historii niż o karygodnym zaniedbaniu wobec rodaków, którzy stracili wtedy życie, bo przez blisko półwiecze kolejne pokolenia obywateli PRL-u tkwiły w przeświadczeniu, że liczba ofiar wojny jest im doskonale znana.

Dziś wiemy, że te sześć milionów, z niewielkim ogonkiem (być może dla przełamania aż nazbyt czytelnej symboliki) Jakub Berman, jeden z sowieckich namiestników na Polskę, po prostu „zadekretował”, gdy statystycy i demografowie z Biura Odszkodowań przedstawili mu problemy z ustaleniem rzeczywistych rozmiarów strat osobowych. Prezes IPN Janusz Kurtyka przypuszcza, że Berman próbował w ten sposób uzasadnić stwierdzoną przez demografów lukę ludnościową: w kraju brakowało wówczas 6 milionów ludzi. W ten sposób - uważa Kurtyka - do listy ofiar niemieckich dopisano kilkaset tysięcy osób więzionych w gułagach lub przetrzymywanych jeszcze w Sowietach.

Tyle bezimiennych ofiar

W PRL prowadzono badania cząstkowe. Działała wprawdzie Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce, ale nie została zbiorczych danych, które można by uznać za w pełni wiarygodne. Z kolei oficjalne próby dokumentowania losów Polaków pod okupacją sowiecką można było na dobre zacząć dopiero po roku 1989, choć pewne próby Archiwum Wschodnie Ośrodka „Karta” podjęło już pod koniec lat 80. Jednak systematyczny, koordynowany przez Instytut Pamięci Narodowej oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego program sporządzenia pełnej „listy strat osobowych i ofiar represji” zainicjowano dopiero w 2006 roku.

- Francuzi już w połowie lat 50. mieli pełną, imienną dokumentację swych ofiar, niekiedy wraz z informacjami o dokładnej godzinie wykonania egzekucji. My do dziś znamy z nazwiska tylko połowę osób rozstrzelanych w Palmirach - mówi dr Waldemar Grabowski, pracownik Biura Edukacji Publicznej IPN, który koordynuje program „straty.pl”. - Jeśli idzie o okupację niemiecką, to wyliczeń z 1947 roku nie jesteśmy w stanie potwierdzić, brak jednak przesłanek by uznać je po prostu za niewiarygodne.

www.straty.pl

Trudno też nie zauważyć, że mimo całkowicie odmiennej metodologii badań wyniki, choć nieostateczne, nadal oscylują wokół liczby 6 milionów zabitych. Podczas prezentacji wydanego właśnie tomu „Polska 1939-1945. Straty osobowe pod dwiema okupacjami” prezes Kurtyka ujawnił, że według obecnego stanu naszej wiedzy śmierć podczas wojny poniosło między 5,6 a 5,8 mln obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, różnych narodowości, w tym Ukraińców, Białorusinów, Litwinów, Czechów i Niemców, a także Żydów, którzy stanowili wśród zabitych najliczniejszą grupę.

- Oprócz bezwzględnych strat osobowych dokumentujemy też represje, którym poddano mieszkańców okupowanych ziem. Było tego sporo: uwięzienie, wysiedlenie, wywózka na roboty, zamknięcie w obozie, praca przymusowa bez przesiedlania, wynarodowianie dzieci, głodowe przydziały żywnościowe, mikroskopijny deputat węgla, 25 kg na całą zimę - wylicza dr Grabowski.

Straty z rąk Sowieców są policzone dość dokładnie, na podstawie rosyjskich dokumentów. Wprawdzie w kontaktach oficjalnych bywało różnie, bo Rosjanie dawali, co chcieli i jeśli chcieli. Za to istotną rolę odegrała współpraca „Karty” z

21 Gru, 2012 Komorowski i Jaruzelski. W cieni

22 Lis, 2012 Lisowczyka korepetycje dla Stuhr

29 Paź, 2012 Październikowa misja

24 Paź, 2012 Siły obcej mocy

2 Paź, 2012 Nie zatrzymujcie tego marszu

Informacje o plikach cookie

Ta strona używa plików Cookies. Dowiedz się więcej o celu ich używania i możliwości zmiany ustawień Cookies w przeglądarce. [Czytaj więcej...](#)

Zamknij

- Ale to dopiero dane przybliżone, właśnie niedawno odkryto w Moskwie dokument, który w stosunku do poczynionych dotąd ustaleń liczbę osób wywiezionych na wschód zwiększa o 140 tysięcy - puentuje koordynator programu.

Stalin do towarzyszy

(...) Jeżeli zawrzemy układ o wzajemnej pomocy z Francją oraz Wielką Brytanią, Niemcy zrezygnują z Polski i zaczną szukać modus vivendi z państwami zachodnimi. Wojnie się zapobiegnie, ale w przyszłości wydarzenia mogą przyjąć obrót niebezpieczny dla ZSRR. Jeżeli przyjmujemy propozycję Niemiec i zawrzemy z nimi pakt o nieagresji, Niemcy oczywiście napadną na Polskę, a wtedy przystąpienie do tej wojny Francji i Anglii będzie nieuniknione. (...) Dokonamy własnego wyboru, to jasne. Powinniśmy przyjąć propozycję Niemiec i uprzejmie odesłać do domu misję francuską. Pierwszą korzyścią, jaką odniesiemy, będzie zniszczenie Polski aż po przedpola Warszawy, włącznie z ukraińską Galicją.

Początkowe fragmenty przemówienia Józefa Stalina na posiedzeniu Biura Politycznego KC WKP(b) 19 sierpnia 1939 roku

źródło: <http://waldemar-zyszkiewicz.pl>

„Tygodnik Solidarność” nr 36, z 4 września

Prześlij na e-mail

Dodaj do

Dodaj do ulubionych

Śledź(0)

Adres śledzenia tego komentarza

Komentarze (0)

Napisz komentarz

Twoje Imię

Twój Komentarz

Wyślij komentarz także na mój e-mail (tylko zarejestrowani użytkownicy)

[mniejsze](#) | [większe](#)

Przeczytałem i akceptuję [Zasady użytkowania](#).

DODAJ KOMENTARZ

PODGLĄD

[buy kamagra](#)

Wszelkie prawa zastrzeżone © Wolna Polska | prawdziwe informacje | Kontakt: kontakt@wolnapolska.pl

[Aktualności](#) | [Antykultura](#) | [Antypolonizm](#) | [Artykuły](#) | [Blogi](#) | [Ekologia, zdrowie](#) | [Etyka](#) | [Felietony](#) | [Galerie, rysunki](#) | [Gorące tematy](#) | [Gospodarka](#) | [Historia](#) | [Katyń II](#) | [Kościół](#) | [Kultura](#) | [Opinie](#) | [Opowiadania](#) | [Polska](#) | [Satyra](#) | [Sport](#) | [Świat](#) | [Twórczość](#) | [Wiara](#) | [Wideo, muzyka](#) | [Wielcy](#) | [Wywiady](#) |

Informacje o plikach cookie

Ta strona używa plików Cookies. Dowiedz się więcej o celu ich używania i możliwości zmiany ustawień Cookies w przeglądarce. [Czytaj więcej...](#)

Zamknij